

LIBRIS

We know
books

BERNARD WERBER

Ziua furnicilor

Traducere din limba franceză și note de
GABRIEL SOARE

 UNIVERS

CUPRINS

PRIMA ARCANĂ. Stăpânii zorilor	9
A DOUA ARCANĂ. Zei de sub pământ	125
A TREIA ARCANĂ. Prin mandibulă și sabie	207
A PATRA ARCANĂ. Vremea confruntărilor	277
A CINCEA ARCANĂ. Stăpânul furnicilor	349
A ȘASEA ARCANĂ. Imperiul degetelor	433
<i>Glosar</i>	514
<i>Mulțumiri</i>	517

1. Panoramic

Negru.

A trecut un an. Pe cerul fără lună al nopții de august sclipesc stele. În sfârșit întunericul dispare. O licărire. Eșarfe de negură se întind peste Pădurea Fontainebleau. Un mare soare purpuriu le împrăștie curând. Totul scânteiază acum de la rouă. Pânzele de păianjen se transformă în barbare milieuri de perle portocalii. O să fie cald.

Ființe mici freamătă sub crengi. Sub ierburi, printre ferigi. Pretutindeni. Sunt fel de fel de specii și sunt nenumărate. Roua, licoare pură, curăță acest pământ unde va avea loc cea mai ciudată dintre av...

2. Trei spioane în centru

Înainte, repede.

Directiva parfumată este clară: nu-i timp de pierdut cu observații inutile. Cele trei siluete întunecate se grăbesc de-a lungul culoarului secret. Cea care merge pe tavan își târăște cu nonșalanță simțurile la nivelul solului. Este rugată să coboare,

LIBRIS We know books

însă le asigură că îi este mai bine așa: cu capul în jos. Îi place să perceapă realitatea cu susu-n jos.

Nimeni nu insistă. De ce nu, la urma urmei? Trioul cotește pentru a pătrunde într-un culoar mai îngust. Cercetează cel mai neînsemnat colțișor înainte de a risca să facă fie și cel mai mic pas. Pentru moment, totul pare atât de liniștit încât este îngrijorător.

Iată-le ajunse în inima orașului, într-o zonă cu siguranță foarte supravegheată. Pașii lor devin mai mărunți. Pereții galeriei sunt din ce în ce mai satinați. Alunecă pe fâșii de frunze moarte. O teamă nedefinită le inundă toate venele din carcassele roșiatice.

Iată-le în sală.

Adulmecă mirosurile. Locul miroase a rășină, a coriandru și a cărbune. Această cameră este o invenție foarte recentă. În toate celelalte orașe de furnici, lojele nu servesc decât pentru a înmagazina hrana sau puietul. Însă anul trecut, chiar înainte de hibernare, cineva a emis o sugestie:

Nu trebuie să ne mai pierdem ideile.

Inteligența Haitei se înnoiește prea repede.

Ideile strămoșilor trebuie să le fie de folos copiilor noștri.

Conceptul de înmagazinare a ideilor era o noutate absolută la furnici. Cu toate acestea, le entuziasmase pe multe cetățene. Fiecare venise să-și verse feromonii cunoașterii în recipientele prevăzute în acest scop. Apoi ele fuseseră aranjate în funcție de temă.

Toate cunoștințele lor erau de-acum adunate în această vastă lojă: „Biblioteca Chimică“.

Cele trei vizitatoare înaintează, admirând ce văd, în ciuda nervozității lor. Spasmele antenelor le trădează neliniștea.

În jurul lor, ovoide fluorescente se înșiră în grupuri de câte șase, înconjurate de vapori de amoniac care le dau o înfățișare de ouă calde. Însă aceste cochilii transparente nu adăpostesc nicio viață în gestație. Prinse în capsula lor de nisip, dau pe dinafară de povești olfactive pe sute de teme inventariate: istoria reginelor dinastiei Ni, biologie curentă, zoologie (multă zoologie), chimie organică, geografie terestră, geologia straturilor de nisip subterane, strategia celor mai celebre lupte, politica teritorială din ultimele zece mii de ani. Se găsesc chiar și rețete de bucătărie sau hărți ale celor mai rău famate cotloane din oraș.

O mișcare de antene.

Repede, repede, să ne grăbim, altfel...

Își curăță rapid apendicii senzoriali cu ajutorul periei cu o sută de fire din cotul lor. Încep să cerceteze capsulele în care sunt îngrămădiți feromonii-memorie. Ating ouăle cu extremitatea senzorială a tijelor lor antenare pentru a le identifica.

Brusc, una dintre cele trei furnici încremenește. I se pare că a auzit un zgomot. Un zgomot? Fiecare crede că de data aceasta vor fi demascate.

Așteaptă, încordate. Cine ar putea să fie?

3. Acasă la frații Salta

— Du-te să deschizi, sigur e domnișoara Nogard!

Sébastien Salta își întinse lungă sa carcasă și răsuci clanța.

— Bună ziua, spuse el.

— Bună ziua, e gata?

— Da. E gata.

Cei trei frați Salta merseră împreună să caute o cutie mare de polistiren, de unde scoaseră o sferă de sticlă, deschisă în partea superioară și umplută cu granule maronii.

Cu toții se apleacă peste recipient, iar Caroline Nogard nu se poate abține să nu-și bage mâna dreaptă înăuntru. Puțin nisip închis la culoare i se scurse printre degete. Mirosi grăunții de parcă era vorba de o cafea cu o aromă prețioasă.

— A fost nevoie de mult efort?

— Enorm de mult, răspunseră într-un glas cei trei frați Salta.

Și unul adăugă:

— Dar a meritat!

Sébastien, Pierre și Antoine Salta erau niște coloși. Fiecare trebuie să fi avut vreo doi metri. Îngenuncheară ca să-și bage și ei degetele lungi în recipient.

Trei lumânări înfipite într-un candelabru înalt lumineau bizara scenă cu licăriri galben-portocalii.

Caroline Nogard așeză sfera într-o valiză înconjurând-o cu grijă cu mai multe folii de spumă de nylon. Îi cercetă cu privirea pe cei trei uriași și le zâmbi. Apoi, în tăcere, plecă.

Pierre Salta lăsă să-i scape un oftat de ușurare:

— De data asta, cred că am reușit!

4. Cursă de urmărire

Alertă falsă. Este doar o frunză moartă care trosnește. Cele trei furnici își reiau investigațiile.

Adulmecă unul câte unul toate recipientele pline ochi cu informații lichide.

În sfârșit, găsesc ceea ce caută.

Din fericire, nu le-a fost prea greu să-l descopere. Apucă prețiosul obiect, dându-și-l din picioare în picioare. Este un ou umplut cu feromoni și închis ermetic cu o picătură de rășină de pin. Îl desfac. Un prim miros le asaltează cele unsprezece segmente antenare.

Decriptare interzisă.

Perfect. Cel mai bun semn al calității. Așază oul și își vâră în el, cu lăcomie, extremitățile antenelor.

Textul mirositor urcă pe meandrele creierilor lor.

Decriptare interzisă

Feromonul-memorie numărul 81

Temă: Autobiografie

Numele meu este Chli-pou-ni.

Sunt fiica lui Belo-kiu-kiuni.

Sunt a 333-a regină a dinastiei Ni și singura care depune ouă în orașul Bel-o-kan.

Nu m-am numit așa dintotdeauna. Înainte de a fi regină, eram a 56-a prințesă a Primăverii. Căci aceasta este casta mea și acesta este numărul meu de pontă.

Când eram tânără, credeam că Bel-o-kan este capătul universului. Credeam că noi, furnicile, suntem singurele ființe civilizate de pe planeta noastră. Credeam că termitelile, albinele și viespile sunt făpturi sălbatice care nu acceptă obiceiurile noastre din simplu obscurantism.

Credeam că celelalte specii de furnici sunt degenerare și că furnicile pitice sunt prea mici ca să ne facem griji în privința lor.

Trăiam atunci închisă în permanență în gineceul prințeselor virgine, în interiorul Cetății Interzise. Singura mea ambiție era ca într-o zi să semăn cu mama mea și, la fel ca ea, să construiesc o federație care să reziste în timp în numeroasele înțelesuri ale acestui cuvânt.

Până în ziua în care un tânăr prinț rănit, 327, a venit în loja mea și mi-a spus o poveste stranie. Susținea că o expediție de vânătoare fusese complet pulverizată de o nouă armă cu efecte devastatoare.

Le-am bănuțit atunci pe furnicile pitice, rivalele noastre, și am purtat împotriva lor, anul trecut, marea Bătălie a Macilor. Aceasta ne-a costat viețile a mai multe milioane de furnici-soldat, însă am învins. Și această victorie ne-a oferit dovada greșelii noastre. Piticele nu dețineau nicio armă secretă de mare anvergură.

Atunci ne-am gândit că de vină erau termitetele, dușmanii noștri din moși-strămoși. O nouă greșală. Marele oraș din est al termitelor s-a transformat într-un oraș-fantomă. Un gaz misterios cu clor i-a otrăvit pe toți locuitorii săi.

Am cercetat apoi în interiorul propriului nostru oraș și a trebuit să înfruntăm o armată clandestină care își imagina că apără colectivul abținându-se să-i dezvăluie informații prea tulburătoare. Aceste ucigașe emanau un anumit miros de rocă și susțineau că joacă rolul globulelor albe. Reprezentau autocenzura societății noastre. Ne-am dat seama că exista în propriul nostru organism-comunitate un sistem imunitar gata de orice pentru ca fiecare să rămână în ignoranță!

Însă, după extraordinara odisee a războiniceii asexuate 103 683, am ajuns să înțelegem.

La capătul oriental al lumii există niște...

Una dintre cele trei furnici întrerupe lectura. I se pare că simte o prezență. Rebelele se pitesc, pândesc. Nimic nu mișcă. O antenă se înalță timid deasupra ascunzătorii lor, imitată curând de alte cincii.

Cei șase apendici senzoriali se transformă în radare și vibrează cu optsprezece mii de mișcări pe secundă. Tot ceea ce, în jurul lor, are un miros este identificat instantaneu.

Încă o alarmă falsă. Nu este nimeni în împrejurimi. Reiau deciptarea feromonului.

La capătul oriental al lumii există niște turme de animale uriașe, nespuse de uriașe.

Mitologiile furnicilor le evocă în termeni poetici. Ele depășesc totuși orice poezie.

Doicile ne povesteau despre existența lor pentru a ne face să tremurăm cu povești de groază. Ele depășesc groaza.

Niciodată până atunci nu crezusem prea mult în aceste povești cu monștri uriași, gardieni ai capetelor planetei care trăiesc în grupuri de câte cincii. Credeam că este vorba doar despre născociri pentru prințesele virgine și naive.

Acum știu că ELE există cu adevărat.

Distrugerea primei expediții de vânătoare – ELE au fost de vină.

Gazele care au otrăvit orașul termitelor – ELE au fost de vină.

Incendiul care a devastat Bel-o-kan și care a ucis-o pe mama mea – tot ELE au fost de vină.

ELE: DEGETELE.

Voiam să le ignor. Însă de-acum nu mai pot să fac asta.

Peste tot în pădure, le detectăm prezența.

În fiecare zi, rapoartele cercetașelor confirmă că se apropie puțin mai mult de lumea noastră și că sunt foarte periculoase.

De aceea am luat astăzi decizia de a-i convinge pe ai mei să pornim o cruciadă împotriva DEGETELOR. Va fi o mare expediție armată care-și propune să elimine toate DEGETELE de pe planetă cât încă mai este timp.

Mesajul este atât de tulburător încât le trebuie câteva secunde pentru a-l digera. Ei bine, acum știu!

O cruciadă împotriva Degetelor!

Trebuie cu orice preț să le avertizeze pe celelalte. Dar bine-ar fi dacă ar putea să mai afle încă puțin. La unison, își înmoaie din nou antenele.

Pentru a le veni de hac acestor monștri, prevăd că această cruciadă va fi purtată de către douăzeci și trei de legiuni de infanterie de asalt, paisprezece legiuni de artilerie ușoară, patruzeci și cinci de legiuni de luptă corp la corp pentru orice teren, douăzeci și nouă de legiuni...

Încă un zgomot. De data aceasta nu mai este nicio îndoială. Pământul uscat trosnește sub o gheară. Cele trei intruse își ridică apendicii încă acoperiți cu informații secrete. Totul a fost prea ușor. Au căzut într-o capcană. Sunt convinse că nu li s-a permis să intre în Biblioteca Chimică decât pentru a fi mai bine demascate.

Picioarele li se îndoie, gata să sară. E prea târziu. Celelalte sunt aici. Rebelele nu au timp decât să înșface cochilia care conține prețiosul feromon-memorie și să o șteargă printr-un mic culoar perpendicular.

Alerta răsună în jargonul olfactiv belokanian. Este un feromon a cărui formulă chimică este „C₈-H₁₈-O”. Reacția este instantanee. Se aude deja frecușul a sute de picioare războinice.

Intrusele fug iute, ca vântul și ca gândul. Ar fi păcat să moară acolo, când sunt singurele rebele care au pătruns în Biblioteca Chimică și au reușit să descifreze feromonul cel mai important, fără îndoială, al reginei Chli-pou-ni!

Cursă de urmărire de-a lungul culoarelor orașului. Ca într-o competiție de bob, furnicile merg atât de repede încât iau virajele perpendicular cu pământul.

Uneori, în loc să coboare, continuă sprintând pe tavan. Este adevărat că noțiunea de sus și de jos este complet relativă într-un mușuroi de furnici. Cu ajutorul ghearelor se poate merge și chiar alerga peste tot.

Bolizii cu șase picioare aleargă cu o viteză amețitoare. Decorul năvălește peste ele.

Urcă, dau colțul, coboară. Fugare și urmăritoare sar peste un hău. Toate trec la mustață, mai puțin una, care se împiedică și cade.

O mască strălucitoare se ivește în fața primei rebele. Nu are timp să-și dea seama ce i se întâmplă. Sub mască se ridică vârful unui abdomen umplut cu acid formic. Jetul clocotitor o transformă de îndată pe furnică într-o pastă moale. Cea de-a doua rebelă, înspăimântată, face cale întoarsă și se repede într-un culoar lateral.

Să ne despărțim! urlă ea în limbajul ei olfactiv. Cele șase picioare ale ei brăzdează adânc pământul. Risipă de energie. O furnică-soldat apare în flancul stâng. Amândouă aleargă atât de repede, încât războinica nu poate nici să-și ciupească prada cu mandibulele, nici să ajusteze un tir de acid. Așa că o împinge și se străduiește să o zdrobească de pereți.

Carapacele se ciocnesc cu un zgomot surd. Cele două furnici, mergând cu peste 0,1 kilometri pe oră prin culoarele strâmte ale mușuroiului de furnici, încasează fiecare lovituri puternice. Încearcă să-și pună piedică. Se înțeapă cu vârful mandibulelor.

Merg cu o asemenea viteză că niciuna dintre ele nu-și dă seama când culoarul se îngustează și mai mult, într-atât de mult încât și fugara, și urmăritoarea, proiectate brusc într-o galerie-pâlnie, se lovesc reciproc. Cei doi bolizi explodează împreună și bucăți de chitină spartă se împrăstie în depărtare pe un perimetru întins.

Cea de-a treia rebelă se năpustește, cu picioarele pe tavan, cu capul în jos. O artileristă o ia la țintă și, cu un tir exact, îi pulverizează piciorul posterior drept. Ca urmare a șocului, spioana scapă oul care conține feromonul-memorie al reginei.